

Perunkirjoitukset

Perunkirjoituksen tarkoituksena on selvittää kuolinpesän osakkaat eli perilliset sekä luetteloita kuolleen henkilön ja hänen mahdollisen puolisonsa varat ja velat pesänselvitystä ja perintöverotusta varten. Perunkirjoituksessa laaditaan asiakirja, jota kutsutaan perukirjaksi.

Perunkirjoitus on pidettävä kolmen kuukauden kuluessa kuolinpäivästä. Verotoimisto voi myöntää perunkirjoitusaikaan pidennystä erityisestä syystä. Perukirja on toimitettava verotoimistoon kuukauden kuluessa perunkirjoituksesta, mikäli pesässä on alaikäinen osakas, myös maistraattiin.

Perunkirjoituksen toimittaminen

Perunkirjoituksen on velvollinen toimittamaan se osakas, jonka hoidossa pesän omaisuus on tai henkilö, joka parhaiten tuntee pesän talouden. Jos pesään on määrätty pesänselvittäjä, on perunkirjoituksen toimittamisvelvollisuus pesänselvittäjällä. Mikäli testamentissa on määrätty testamentille toimeenpanija, perunkirjoituksen toimittaminen on myös hänen velvollisuutensa.

Perunkirjoituksen toimittavat kaksi uskottua miestä. Perukirjan voi laatia itse, mutta yleensä se kannattaa antaa asiantuntijan hoidettavaksi. Perukirjan laatiminen edellyttää muun muassa erilaisten asiakirjojen hankkimista ja omaisuuden arviointia.

Perunkirjoitukseen kutsutaan pesän osakkaat, eloonjäänyt puoliso ja yleistestamentinsaajat. Perunkirjoitukseen kutsutaan myös toissijaiset perilliset.

Perukirjan sisältö

Perunkirjoituksessa luetteloidaan vainajan oikeudenomistajat, vainajan ja eloonjääneen puolison varat ja velat, pesän velat sekä muut erityisesti perintöveron määräytymiseen vaikuttavat seikat.

Perukirjaan merkitään

- perunkirjoituksen aika ja paikka
- vainajan täydellinen nimi, kotipaikka, henkilötunnus ja kuolinpäivä
- osakkaiden henkilö- ja osoitetiedot sekä sukulaisuus perittävään

- ketkä ovat perunkirjoituksessa saapuvilla ja miten tieto toimituksesta on osakkaille annettu
- pesän sekä elossa olevan puolison varat ja velat kuolinhetkellä
- mahdollisen avioehdon ja testamentin sisältö
- maininta mahdollisesta ennakkoperinnöstä tai kolmen vuoden aikana osakkaille annetuista lahjoista
- eloonjääneen puolison ilmoitukset siitä, käyttääkö oikeuttaan pitää kuolleen puolison jäämistö jakamattomana tai kieltäytyykö luovuttamasta omaisuuttaan ensiksi kuolleen puolison perillisille
- mahdolliset perittävän kuoleman johdosta maksettavat vakuutuskorvaukset ja taloudelliset tuet
- pesän ilmoittajan valahtoinen vakuutus siitä, että annetut tiedot ovat oikeat ja ettei hän tahallisesti ole jättänyt mitään ilmoittamatta
- mahdolliset muut seikat, joilla saattaa olla merkitystä osakkaiden tai verotuksen kannalta, perinnöstä luopuminen esimerkiksi.

Perunkirjoituksessa tarvitaan seuraavia tietoja ja asiakirjoja:

1. Katkeamaton sarja virkatodistuksia (sukuselvitys) vainajasta 15 ikävuodesta alkaen kuolemaan saakka kaikista niistä seurakunnista tai maistraateista, joissa vainaja on ollut kirjoilla. Mikäli vainaja on ollut lapseton, on sukuselvitykset tehtävä vanhemmista alkaen.
2. Virkatodistukset kaikista pesän osakkaista, mikäli vainajan sukuselvityksistä ei käy ilmi onko osakas elossa ja missä kirjoilla. Jos joku perillisistä on kuollut, on hänestä oltava sukuselvitykset kohdassa 1 mainitulla tavalla, jotta saadaan selville hänen sijaansa tulevat perilliset.
3. Pesän osakkaiden osoitetiedot
4. Mahdolliset avioehdot ja testamentti
5. Muut asiakirjat, jotka pesän varojen selvittämiseksi ovat tarpeen:
  - pankista kuolinpäivän saldodokumentit talletuksista veloista, tiedot kiinnityksistä sekä mahdollisen tallelokero sisällöstä
  - arvopaperit; pankin omaisuusluettelo, ote arvo-osuustilistä tms.
  - asunto-osake; osakekirja, isännöitsijäntodistus tai kauppakirja
  - omakotitalo, lomakiinteistö tai muu kiinteistö; lainhuudatukset, kiinteistöverotiedot, kauppakirja
  - muu arvokas omaisuus; auton tai veneen rekisteriote tai tiedot arvoirtaimesta
  - jos vainaja on osakkaana jakamattomassa kuolinpesässä; perukirja ja tiedot kuolinpesästä
6. Jos vainajalta jäi leski, on myös lesken varat ilmoitettava perunkirjoituksessa
7. Jos puoliso on kuollut aikaisemmin, on esitettävä hänen jälkeensä tehty perukirja ja mahdollinen ositus- ja perinnönjakosopimus.
8. Vainajan elinaikaan tai hautaukseen liittyvät kuitit, joiden eräpäivä kuolinpäivän jälkeen, sekä mielellään vainajan käyttötilin tiliotteet kuolinkaudelta ja sen jälkeiseltä ajalta.

Tyypillisiä ja verotuksessa vähennyskelpoisia laskuja ovat hautaukseen liittyvät kulut kokonaisuudessaan, hautakivi, sairaala- ja hoitolaskut,

sähkö-, puhelin- ja jätelaskut, perunkirjoitukseen liittyvät viranomaislaskut, perunkirjoituspalkkio.

Tositteita vainajan varoista ja veloista ei toimiteta verotoimistoon ilman verotoimiston pyyntöä.

Perintöverotus

I-veroluokkaan kuuluvat perinnönjättäjän aviopuoliso, suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa oleva perillinen, aviopuolison suoraan alenevassa polvessa oleva perillinen, perinnönjättäjän kihlakumppani erityisistä syistä, avopuoliso jos on tai on ollut yhteinen lapsi tai ovat olleet aikaisemmin avioliitossa. Muut kuuluvat veroluokkaan II.

Verotuksen määrään voi vaikuttaa perukirjaan merkittävillä ilmoituksilla lesken oikeuksien käyttämisestä, perinnöstä luopumisella, testamenttimääräyksillä tai ennakkoluovutuksilla.

Perintöveroa maksetaan I veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
20 000	100	9
40 000	1 700	11
60 000	3 900	14
200 000	23 500	17
1 000 000	159 500	20

Perintöveroa maksetaan II veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
20 000	100	21
40 000	4 300	27
60 000	9 700	33
1 000 000	319 900	36

Alle 20.000 euron perintöosuus on kokonaan verovapaa. Sen ylittävästä osuudesta menee veroa 100 euroa + 8 prosenttia. Esim. perintövero 30.000 euron perinnöstä saadaan laskutoimituksella: $(30.000 - 20.000) \times 8 \% + 100 = 800$.

Aviopuolisolla ja perinnönjättäjän alaikäisellä lapsella on oikeus tehdä vähennys verotettavasta osuudesta. Tällöin se alkaa leskellä vasta 80.000 eurosta ja alaikäisellä lapsella 60.000 eurosta.